

Φυτά-εισβολείς απειλούν τη βιοποικιλότητα

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Photo: portucelsoporcel.com

του Κώστα Λιονουδάκη

Αν σας ρωτούσαν, πολλοί από εσάς θα υποστηρίζατε ότι η ξινήθρα (οξαλίδα), η βρωμοκαρυδιά, οι φρέζιες και ο ευκάλυπτος είναι γηγενή φυτά της ελληνικής χλωρίδας. Αντιθέτως, αυτά τα φυτά, μαζί με άλλα, είναι ξενικά είδη και θεωρούνται εισβολείς που απειλούν την τοπική βιοποικιλότητα και την ισορροπία του μεσογειακού οικοσυστήματος.

Σύμφωνα τις αρχές της οικολογίας, τα είδη φυτών που εισέρχονται σε ένα οικοσύστημα από κάποιο άλλο και εγκαθίστανται ονομάζονται ξενικά ή αλλόχθονα. Μερικά από αυτά τα είδη εγκλιματίζονται άμεσα, αναπαράγονται ταχύτατα καθώς είναι περιορισμένοι οι ανταγωνιστές τους στο καινούργιο περιβάλλον. Τα φυτά αυτά χαρακτηρίζονται ως εισβολείς ή χωροκατακτητικά είδη και περιορίζουν την ανάπτυξη των γηγενών τα οποία απειλούνται με εξαφάνιση. Πέρα από τις οικολογικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα, η εισβολή από χωροκατακτητικά

Ξενικά είδη έχει κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις τόσο στη γεωργία όσο και στη δασοπονία.

Photo: jonnobird@Flickr

Για παράδειγμα, η οξαλίδα ή ξινοτρίφυλλο ή ξινήθρα ή ξυνίδα (*Oxalis pes-caprae*) είναι φυτό-εισβολέας από την περιοχή του Ακρωτηρίου της Καλής Ελπίδας, στη Νότια Αφρική. Η οξαλίδα μοιάζει με το τριφύλλι, αν και ανήκει σε διαφορετική οικογένεια, και φέρει κίτρινα άνθη. Η εισαγωγή του στην Ευρώπη διαπιστώθηκε στη Μάλτα, στις αρχές του 19ου αιώνα και σταδιακά επεκτάθηκε και στην Ελλάδα. Θα την βρούμε να εξαπλώνεται ανάμεσα από ελιές, πορτοκαλιές και αμπέλια στην Πελοπόννησο, την Κρήτη, στη Στερεά Ελλάδα, στα Δωδεκάνησα και τις Κυκλάδες ενώ οι καλλιεργητές προσπαθούν να την ξεβγάλουν. Η ανθεκτικότητα του είδους οφείλεται στα βολβίδια του ριζικού του συστήματος, καθώς εύκολα επεκτείνεται με νέους βλαστούς ενώ πολύ δύσκολα ξεριζώνεται.

Photo: tonreg@Flickr

Επίσης το βρωμόδεντρο ή βρωμοκαρυδιά είναι ένα ασιατικό δέντρο που έφτασε τον 18ο αιώνα στην Ευρώπη από την Κίνα, όπου είναι αυτοφυές. Αναπτύσσεται ακόμη και σε φτωχά και ξηρά εδάφη, σε ηλιόλουστες θέσεις και το συναντάμε πλέον παντού στον ελληνικό χώρο, στα πεζοδρόμια, στους δρόμους, σε ξεχασμένους κήπους ακόμη και σε μισοχαλασμένους τοίχους. Είναι φυλλοβόλο δίοικο δένδρο με μεγάλα σύνθετα φύλλα και χαρακτηριστικά δύσοσμα θηλυκά άνθη. Πολλαπλασιάζεται ταχύτατα με σπόρους γιατί κάθε ενήλικο δένδρο μπορεί να παράγει χιλιάδες σπόρους τον χρόνο ενώ είναι και ανθεκτικό στις ασθένειες.

Photo: rix_photostream@Flickr

Ακόμη και οι γνωστές μας φρέζιες, που έχουμε σε γλάστρες ή τους κήπους και απολαμβάνουμε τα αρωματικά κρινάκια τους μέσα στον χειμώνα, δεν είναι γηγενή φυτά. Όλα τα είδη του γένους της φρέζιας προέρχονται από τις περιοχές της Νότιας Αφρικής και είναι ιδιαίτερα προσαρμοστικά σε περιοχές με μεσογειακό κλίμα. Δραπετεύουν από τις γλάστρες μας και αναπαράγονται στη φύση με τα κονδυλόμορφα βολβίδιά της, που προήλθαν από το χώμα κάποιας γλάστρας που πετάχτηκε στην ύπαιθρο.

Photo: naturgucker.de@flickr

Τέλος, στην Ελλάδα συναντάμε τον ευκάλυπτο τον σφαιρικό (*Eucalyptus globulus*) σε κήπους και δάση κυρίως στη νότια Ελλάδα αλλά και στη Χαλκιδική. Το γένος του ευκάλυπτου περιλαμβάνει πάνω από 600 είδη αειθαλών δέντρων και δενδρυλλίων που κατάγονται από την Αυστραλία και μεταφέρθηκαν στις αρχές του 19ου αιώνα στην Ευρώπη ενώ στην Ελλάδα εισήχθη από τον βοτανολόγο Ορφανίδη το 1862.

Ας έχουμε λοιπόν τα παραπάνω υπόψη όταν σχεδιάζουμε ένα μεσογειακό κήπο, καθώς και όταν αναδασώνουμε ένα καμένο δάσος. Επιλέγοντας φυτά της μεσογειακής χλωρίδας, είναι σίγουρο ότι συμβάλλουμε στην διατήρηση της ισορροπίας του οικοσυστήματός μας.

* Επισκεφθείτε στο facebook τη σελίδα «[Τα Μυστικά του Κήπου](#)» που επιμελείται ο Κώστας Λιονουδάκης

Πηγή: bostanistas.gr